

**Силабус курсу «Фортепіанний ансамбль»
Фахова спеціалізація «Фортепіано»**

Назва українською мовою	Фортепіанний ансамбль	
Назва англійською мовою	Piano ensemble	
Код	02 – Культура і мистецтво	
Спеціальність	025 – Музичне мистецтво	
Фахова кваліфікація	Фортепіано	
Освітня програма	Освітньо-кваліфікаційна	
Рівень освіти	Перший (бакалаврський)	
Рік навчання	1 рік (1,2 семестр)	
Форма навчання	Денна, заочна	
Кількість годин / кредитів ЕСТ	210/ 7	
Розподіл годин за видами занять	Практичні заняття	Самостійні заняття
	30 годин – денна форма 18 годин – заочна форма	180 годин – денна форма 192 години – заочна форма
Контрольні заходи	Залік: 1 семестр Екзамен: 2 семестр	
Статус дисципліни	Обов'язкова, цикл практично-професійних дисциплін	
Мова викладання	Українська	

Кадрове забезпечення

Викладач / кафедра	Кафедра камерного ансамблю. Повзун Людмила Іванівна, доктор мистецтвознавства, професор, Щербакова Ольга Костянтинівна, кандидат мистецтвознавства, доцент, Лаврик Наталія Ізмаїлівна, професор кафедри, Андріянова Оксана Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент.
Е-mail та інші Контакти	ludmila.povzun@gmail.com +38(096)749-44-29 oliako1@ukr.net +38(093)44-01-668 natulia204@gmail.com +38(050)158-04-39 aaksinya1996@gmail.com +38(067)732-65-11

Цілі та предметні результати навчання

Цілі дисципліни	Метою курсу є всебічна фахова підготовка музиканта-ансамбліста для виконання різноманітних творчих завдань в складі однорідного (фортепіанного) ансамблю. Завданнями курсу є: оволодіння навичками ансамблевої гри в однорідному інструментальному складі; опанування великого репертуарного обсягу; підготовка до концертного виконання творів різного стильового спрямування на високому професійному рівні.
------------------------	--

<p>Компетентності</p>	<p>Загальні (за освітньою програмою)</p> <p>ЗК 1.Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 2.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК 13. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.</p> <p>ЗК 14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>Спеціальні (за освітньою програмою)</p> <p>СК 1.Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.</p> <p>СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.</p> <p>СК 3.Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.</p> <p>СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.</p> <p>СК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.</p> <p>СК 9.Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.</p> <p>СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.</p> <p>СК 12.. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.</p> <p>СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.</p> <p>СК 14. Здатність демонструвати базові навички ділових</p>
------------------------------	--

	<p>комунікацій.</p> <p>СК 15. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.</p> <p>СК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.</p> <p>СК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.</p> <p>(поглиблені для курсу)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність до самостійної репетиційної роботи над технічними та художніми завданнями різних творів. – Здатність до визначення функціональної ролі власної фортепіанно-інструментальної партії в ансамблевій фактурі певного твору. – Здатність до ансамблевого опанування художнього змісту твору та його стильових особливостей - авторських, конкретної національної школи, історичної епохи. – Мобільність у формуванні звукового динамічного та інтонаційного балансу у процесі ансамблевого виконання. – Усвідомлення ролі ансамблевого музикування у загальній комунікативній творчій діяльності. – Здатність до концертного виконання фортепіанно-ансамблевих творів різного ступеню складності на високопрофесійному рівні.
<p>Результати навчання</p>	<p>(за освітньою програмою):</p> <p>РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.</p> <p>РН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого / хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.</p> <p>РН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.</p> <p>РН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.</p> <p>РН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.</p> <p>РН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми / концертної програми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах / формах публічної презентації.</p> <p>РН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.</p> <p>РН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.</p>

	<p>PH11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.</p> <p>PH12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>PH 13. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.</p> <p>PH 14. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / теорії, історії музики / композиції.</p> <p>PH15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.</p> <p>PH17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.</p> <p>(поглиблені для курсу)</p> <ul style="list-style-type: none"> – Демонструвати опанування творів різних стилевих напрямів та епох світової фортепіанно-ансамблевої літератури середнього та високого ступеня складності. – Демонструвати вміння досягти точного балансу у співвідношенні звучання всіх партій ансамблю та розуміння ролі і функції кожної з них у загальній інтерпретації та драматургії твору. – Демонструвати спроможність до психологічно-комунікативної довіри у виконавській взаємодії з учасниками ансамблевого колективу. – Демонструвати володіння ансамблевим репертуаром.
<p>Вимоги до підготовки слухачів (міждисциплінарні зв'язки, що сприяють вивченню дисципліни)</p>	<p>Методичною та практичною основою для вивчення дисципліни «Фортепіанний ансамбль» є курси за предметами «Спеціальний клас», «Камерний ансамбль» та «Концертмейстерський клас». Крім того, в цьому курсі використовуються досягнення та методи фундаментальних, прикладних наук, основних дисциплін циклу попередньої та паралельної професійної підготовки: сольфеджіо, гармонії, поліфонії, історії музики, історії виконавства, що в своєму комплексі спрямовані на формування високо-професійного виконавця-ансамбліста.</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	<p>Дисципліна «Фортепіанний ансамбль» передбачає набуття розуміння ансамблевої творчості як форми творчих взаємин виконавців. Робота в ансамблі сприяє досягненню професійної зрілості, розширює художньо-виконавські можливості та світогляд музиканта, розвиває слуховий самоконтроль, вміння працювати над ансамблевою інтонацією, досягати інтонаційної та артикуляційної єдності та динамічної рівноваги у співвідношенні звучання кожної з партій в ансамблевій фактурі твору.</p> <p>Вимоги до семестрового контролю:</p> <p>1 семестр (залік) – виконання циклічного твору або декількох творів з переліку рекомендованого репертуару для фортепіано в 4 руки або для 2-х фортепіано. Тривалість виступу 15-20 хвилин.</p> <p>2 семестр (екзамен) - виконання циклічного твору з переліку рекомендованого репертуару композиторів класичного, романтичного періоду або сучасного періоду. Тривалість виступу 20-25 хвилин.</p>
<p>Дидактичні методи</p>	<p>Провідні методи навчання: інноваційний, художньо-комунікативний, інтерактивно-діалогічний, синергетичний, контекстний. Усі методи зорієнтовані на професійне вдосконалення вмінь ансамблевого музикування.</p>

	<p>У разі роботи в дистанційному режимі може використовуватись віртуальне навчальне середовище MOODLE, Google Classroom; комунікаційна платформа Zoom, Meet та ін.. Поточна комунікація з викладачем здійснюється через месенджери чи електронну пошту (за вибором академічної групи).</p>
<p>Література</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бурган І. теорія діалогу як засіб дослідження концерту для двох фортепіано з оркестром. <i>Манстеріум</i>, 2018. Вип.. 71. С. 55–60. 2. Каленик І. Фортепіанний ансамбль – історія та еволюція жанру. Актуальні питання мистецької педагогіки. Вип.. 4, 2015. С. 43 – 47 . 3. Камерно-інструментальний ансамбль: Історія, теорія, практика: Виконавське мистецтво: наукові збірки ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів: Сполом, 2011. Випуск 25. 412 с. 4. Камерно-інструментальний ансамбль: Історія, теорія, практика: Виконавське мистецтво: наукові збірки ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів: Сполом, 2015. Випуск 34. 564 с. 5. Моїсеєва М.А. Теоретико-методичні основи навчання ансамблевої гри : навч.-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів. Житомир, 2002. 208 с. 6. Повзун Л.І. Історія камерних інструментально-ансамблевих жанрів : навч. посібник до курсу „Методика викладання камерного ансамблю”. Одеса : Астропринт, 2013. 208 с. 7. Повзун Л.І. Феномен камерності в системі інструментально-ансамблевих жанрів. Одеса: друкарський дім, 2018. 288с. 8. Седюк І. Ігрова логіка у фортепіанних дуетах В. Птушкіна. <i>Міжнародний вісник: культурологія, філологія, музикознавство</i>. Вип.. II (9), 2017. С. 250–255. 9. Шубіна В.П. Роль фортепіанного ансамблю у формуванні музичних умінь та навичок майбутніх вчителів музики. <i>Педагогічний дискурс</i> : зб. наук. праць. Хмельницький: ХГПА, 2011. Вип.. 3. С. 375–380. 10. Щербакова О., Щербаков Ю. Блискучий стиль у жанрі фортепіанного ансамблю: виконавська практика та композиторська творчість. <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i>: зб. наук. праць ДПУ ім. І. Франка. Дрогобич: Видавничий дім Гельветика, 2022. Вип. 53. Т. 2. С. 126–131. 11. Щербакова О. Жанрова специфіка фортепіанного дуету : питання термінології. <i>Культура і сучасність</i> : альманах. К. : Міленіум, 2013. № 2. 137–141. 12. Щербакова О.К., Щербаков Ю.В. «Largo Lamentoso» Богдани Фільц кризь призму програмної трагіко-драматичної концепції. <i>Актуальні питання гуманітарних наук</i>: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич: видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 30. Том I. С. 263–269. 13. Язикова Н.Б.. Фортепіанний ансамбль як одна з форм спільної музично-виконавської діяльності Мукзичне мистецтво і культура. Вип. 21. 2015. С.415-427. URL: http://nbuv.gov.ua/Portal/soc_Gum/mmik/2cog.

Рекомендований репертуар

ТВОРИ ДЛЯ 2-Х ФОРТЕПІАНО

ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ

Барток Б.	Канон та інвенція з циклу „Мікрокосмос”
Бах І.С.	Дві фуги із „Мистецтва фуги”; 10 прелюдій із „ХТК” (мелодіко-контрапунктичні етюди з партією 2 ф-но І. Мошелеса)
Бібік В. Бузоні Ф.	Прелюдія, fuga і арія „Контрапунктична фантазія” (на три фуги І.С.Баха)
Вінклер О.	Варіації та fuga на теми І.С. Баха
Вішкар'юв Л. Іщенко Ю.	Токата, інтермецо і fuga Fuga-колаж
Карлсон Ю. Клова В. Макачинас Т.	Прелюдія і fuga соль-мажор Фантазія і fuga Прелюдія, fuga і токата
Моцарт В.А. Оре Г.	Fuga до-мінор „Варіації і fuga на тему Бетховена” ор.10
Регер М.	Інтродукція, пасакалія і fuga ор. 96; Варіації і fuga на тему Л. Бетховена ор.86; Варіації і fuga на тему Моцарта ор. 132а
Хіндеміт П.	Канон і Fuga (3-я та 5-та частини Сонати)

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ФОРМИ

Азарашвілі В.	„Грузинська сюїта”
Арутюнян А. – Бабаджян А.	„Армянська рапсодія”
Бакс А.	Соната
Баласанян С.	Сюїта „По Арменії”
Баркаускас В.	Варіації
Бахор Ф.	„Індійська сюїта”
Бібік В.	Триптих „Відзвуки”
Брамс Й.	Варіації на тему Гайдна ор.56b; Соната фа-мінор ор.34b
Бріттен Б. Бузоні Ф.	Інтродукція і рондо Концертний дует на тему Моцарта
Гріг Е.	Варіації на старовинний норвезький мотив Сонати В.А.Моцарта з акомпанементом
Дичко Л.	Драматичний триптих

Клементі М.	Соната ор.12 Соната ор. 46
Ліст Ф.	Патетичний концерт
Лютославський В.	Варіації на тему Паганіні
Мійо Д.	Сюїта „Скарамуш”
Моцарт В.А.	Соната Ре-мажор К 444
Мушель Г.	Друга сюїта
Пуленк Ф.	Соната; Капріччіо
Равель М.	„Іспанська рапсодія”; Болеро; Вальс
Сен-Санс К.	Варіації на тему Бетховена ор.35; Скерцо ор.87;
Солер А.	Концерт №1 До-мажор Концерт №2 ля-мінор Концерт №3 Соль-мажор Концерт №4 Фа-мажор Концерт №5 Ля-мажор Концерт №6 Ре-мажор Соната
Фільц Б.	Варіації; „Largo lamentoso”
Шуман Р.	6 етюдів у формі канону (обр. К. Дебюссі)
П'ЄСИ	
Айвз Ч.	„Три четвертьтонові п'єси”
Араратян В.	„Три дуета”
Барток Б.	Сім п'єс із „Мікрокосмоса”; Прерване інтермеццо (обр. А. Ведернікова)
Бенджамін А.	„Із Сан-Домінго”; „Ямайська румба”; „Дві ямайські вуличні пісні”
Брамс І.	5 Вальсів ор.39
Бріттен Б.	„Елегійна мазурка” ор.23/1
Верді Д. – Ліст Ф.	Фантазія на теми із опери „Ріголетто”
Гуаставіно К.	Танець; „Равніна”
Дебюссі К.	„Ліндараха”;
Іщенко Ю.	Ранкова музика;
Красотов О.	Капріччіо-бурлеска;
Ліст Ф.	„Обручение” (обр. О. Глазунова); „Спогади про оперу В. Моцарта „Дон Жуан”; „Спогади про оперу В. Белліні „Норма”
Лятошинський Б.	Увертюра до опери „Полководець”

Мачаваріані А. Моцарт В.	(пер. М. Холодної) Експромт Увертюра з опери „Чарівна флейта” (обр.Ф. Бузоні)
Птушкін В. Раков М. Ростимашенко Т.	П’еса „Карусель” Вальс (обр. М. Готліба) „Передзвони”; Гумореска
Скорик М.	Гуцульський триптих (пер. автора); Музика до драми „Камінний господар”
Хачатурян А.	Танці із балету „Гаяне” та „Спартак” (обр. М. Готліба)
Штогаренко О.	Транскрипція на тему Запорізького маршу М.Лисенка;
Шуман Р.	Анданте кантабіле (обр. А. Готліба)
Щуровський Ю.	„Північне сяйво” Поема Гумористичний танок

ТВОРИ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО В 4 РУКИ ПОЛІФОНІЧНІ ТВОРИ

Бетховен Л.	„Велика fuga” (пер. автора)
Букстехуде Д.	Пассакалія (обр. Е Денісова)
Моцарт В.А.	Фуга соль-мінор (KV 401)
Саті Е.	Пастораль, хорал і fuga (з циклу „Неприємні нариси”); Дві fugи (з циклу „В кінському одязі)

ТВОРИ ВЕЛИКОЇ І СЕРЕДНЬОЇ ФОРМИ

Баркаускас З.	Сюїта „5 малюнків Вітукаса”
Бетховен Л.	Варіації До-мажор; Варіації Ре-мажор
Брамс Й.	Варіації на тему Р. Шумана
Гріг Е.	Фантазія „Осінь”
Дворжак А.	Сюїта „Із богемських лісів”
Дебюссі К.	Симфонія сі-мінор; „Шість античних епіграфів”; Симфонічні ескізи „Море”
Діабеллі А.	Сонати
Клементі М.	Сонати
Кожелух Л.	Соната
Манукян І.	Сюїта
Мендельсон Ф.	Анданте з варіаціями, ор.83а
Моцарт В.А.	Соната Ре-мажор KV 381 ; Соната До-мажор KV 521; Соната Фа-мажор KV 497; Тема с варіаціями KV 501;

	<p>Мусоргський М. Хіндеміт П. Шуберт Ф.</p> <p>Шукайло Л. Шуман Р.</p> <p>Бетховен Л. Брамс Й.</p> <p>Вебер К.М. Вілінський М. Гріг Е.</p> <p>Дворжак А. Золотарьов В.</p> <p>Ліст Ф.</p> <p>Лисенко М.</p> <p>Любарський М.</p> <p>Мендельсон Ф. Парцхаладзе М. Раков М.</p> <p style="text-align: center;">ТВОРИ ДЛЯ ФОРТЕПІАНО В 6 РУК</p> <p>Ковалинас Н. Корнаков Ю. Черні К.</p> <p>Бетховен Л. Вебер К. Дворжак А. Кладницький Т. Красотов О.</p>	<p>Фантазія фа-мінор KV 608 Соната Соната Варіації на оригінальну тему, ор.35; Варіації на французьку тему, ор.10; Дивертисмент у французькому стилі; Рондо Ре-мажор; Велике рондо Ля-мажор; Фантазія фа-мінор; Велика соната Концертна сюїта „Картини сходу”, ор. 66</p> <p>П'ЄСИ Три марші, ор.45 Вальси, ор.39; Угорські танці Вісім п'єс П'єси Норвезькі танці; Вальси-капріси, ор.37 Слов'янські танці, ор.46 і ор.72 30 маленьких п'єс</p> <p>Святковий полонез</p> <p>Увертюра до опери „Тарас Бульба” (пер. Л. Ревуцького) 6 п'єс на теми українських пісень Блискуче алегро, ор.92 Танок Дві п'єси</p> <p>ТВОРИ ДЛЯ 2-Х ФОРТЕПІАНО В 8 РУК Увертюра „Егмонт” (пер. Шва тал) Запрошення до танцюСлов'янські танці Соната Коморіута</p>
--	---	--

	Раков М.	П'єси	
Технічне забезпечення	Обладнана двома роялями аудиторія, комп'ютер (ноутбук) для демонстрації аудіо та відеозаписів, прикладів; мережа інтернет. Наявність нотної та навчально-методичної літератури в бібліотеці ОНМА імені А.В. Нежданової.		
Сума стартових балів та балів за екзамен/залік переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:			
Метод оцінювання	Кількість	Мінімальна оцінка в балах	Максимальна оцінка в балах
Залік	1		
Екзамен	1	60	100
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	дуже добре	
74-81	C	добре	
64-73	D	задовільно	
60-63	E	достатньо	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Політика курсу			
Правила взаємодії	Політика навчальної дисципліни «Фортепіанний ансамбль» визначається положенням ОНМА імені А.В. Нежданової щодо організації навчального процесу.		
Додаткова інформація	Силабус дисципліни «Фортепіанний ансамбль» оновлено та затверджено на засіданні кафедри камерного ансамблю (Протокол №12 від 3 липня 2023 р.), погоджено колегією забезпечення якості освіти (протокол № 3 від 03.07.2023), розглянуто на засіданні Науково-методичної ради (Протокол №6 від 03.07.2023) та затверджено на засіданні Вченої ради Одеської національної музичної академії імені А.В. Нежданової (Протокол №14 від 04.07.2023).		